

Müzakere Becerileri Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Müzakere Becerileri Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=26359>

Özet

Müzakere Becerileri Ölçeği (MBÖ), bireylerin müzakere süreçlerindeki yetkinliklerini ve davranış e?ilimlerini ölçmek amacıyla 2011 yılında geliştirilmi? psikometrik bir araçtır. Ölçek, 23 maddeden ve iki ana alt boyuttan oluşmaktadır: **Güven Ortam? Oluşturma** ve **Çözümde Yana Olma**. Yapı geçerliliği çalışmaları kapsamında Açıklayıcı ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılarak ölçeğin kuramsal yapısı desteklenmiştir. Ölçeğin iç tutarlılık güvenirlik katsayısı oldukça yüksektir, bu da MBÖ'nün akademik ve uygulamalı alanlarda kullanıma uygun olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Müzakere becerileri, psikolojik ölçek, yapı geçerliliği, güvenirlik, Cronbach Alpha, faktör analizi, Likert.

Yazarlar

Habib Özgan, Çelik Çelik, Fikret Bozbayındır

Amaç

Müzakere Becerileri Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin çatışma çözümü ve anlaşmaya varma süreçlerinde sergiledikleri becerilerin düzeyini ve niteliğini ölçmektir. Bu ölçek, özellikle eğitim, yönetim ve sosyal psikoloji alanlarında müzakere yetkinliklerinin değerlendirilmesi ve geliştirilmesi gereken durumlar için tasarlanmıştır.

Ölçek, müzakere sürecinin hem hazırlık aşamasını hem de aktif uygulama aşamasını kapsayan davranışları değerlendirerek, bireylerin güçlü ve zayıf yönlerini belirlemeye olanak tanır. Ölçek, bir geliştirme çalışması olarak sunulmuş olup, psikometrik özelliklerinin belirlenmesi hedeflenmiştir.

Yapı

Müzakere Becerileri Ölçeği (MBÖ), müzakere yetkinliğini iki temel alt boyut aracılığıyla ölçmektedir. Ölçek toplam 23 maddeden oluşmaktadır.

Güven Ortam? Oluşturma (14 madde): Bu boyut, müzakere sürecine başlamadan önce gerekli hazırlıklar yapma, karşı tarafla pozitif ilişki kurma ve karşılaştıkça güveni tesis etmeye yönelik tüm davranışları kapsamaktadır. Bu alt boyutun temel göstergesi, bireyin müzakere sürecine önceden hazırlık yapmasıdır.

Çözümde Yana Olma (9 madde): Bu boyut, müzakere sürecinin aktif a?amas?nda çözüm odaklılık, durumu netleştirme, değerlendirme ve özetleme becerilerini ifade eder. Bu alt boyut, müzakere sürecinde durumu açıklama ve değerlendirme ve özet sunma yeteneği ile ilişkilidir.

Geçerlik

Ölçeğin yap? geçerliliği çalışmalar?, ölçenin teorik yap?s?n? desteklemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda, hem Aç?mlayıcı Faktör Analizi (AFA) hem de Do?rulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır.

Faktör analizine uygunlu?u değerlendirmek için Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ve Barlett Sphericity testleri uygulanmıştır. KMO değerinin .60'dan yüksek olması ve Barlett Sphericity testinin anlamlı olması, verilerin faktör analizi için uygun olduğunu göstermiştir (Büyüköztürk, 2008). Faktörlerin yorumlanabilirliğini arttırmak amacıyla eksen döndürmesi uygulanmıştır.

DFA sonuçlarının değerlendirilmesinde çoklu uyum indeksleri esas alınmıştır. Kabul edilen uyum ölçütleri şunlardır: Ki-Kare Uyum Testi (Chi-square Goodness), Karşılaştırmalı Uyum İndeksi (CFI), Normlaştırılmış Uyum İndeksi (NFI), Fazlalık Uyum İndeksi (IFI), Göreli Uyum İndeksi (RFI) ve Yıllık Uyum İndeksi (GFI). Çalışmada CFI, NFI, IFI, RFI ve GFI değerlerinin 0.95'ten büyük olması; Yaklaşık Hataların Ortalama Karekökü (RMSA) ve RMR değerlerinin ise 0.80'den küçük olması kriter olarak belirlenmiştir.

Güvenirlik

Müzakere Becerileri Ölçeği'nin iç tutarlılık güvenilirliği, Cronbach Alpha katsayısı kullanılarak hesaplanmıştır. Güvenirlik hesaplaması sonucunda, ölçeğin birinci faktörünü oluşturan 14 madde için Alpha değeri 0.96 olarak bulunmuştur.

Literatürde kabul gören ölçütlere göre, Cronbach Alpha değerinin 0.80 ile 1.00 arasında olması, ölçeğin yüksek derecede güvenilir olduğunu göstermektedir (Kalaycı, 2008). Bu yüksek katsayı, özellikle "Güven Ortamı Oluşturma" alt boyutunun tutarlı ve güvenilir ölçümler sağladığını kanıtlamaktadır.

Faktör Analizi

Ölçeğin faktör yap?s?n? belirlemek amacıyla hem Aç?mlayıcı Faktör Analizi (AFA) hem de Do?rulayıcı Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullanılmıştır. AFA, değişkenler arasındaki ilişkilerden yola çıkarak faktörleri bulmayı hedeflerken, DFA ise belirlenen bu faktör yap?s?n?n veri setine uyumunu test etmiştir.

Veri setinin faktör analizine uygunlu?u, Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ve Barlett Sphericity testleriyle

kanıtlanmıştır. Faktörlerin daha net ve anlamlı yorumlanabilmesi için eksen döndürme teknikleri uygulanmıştır. Bu rotasyon işlemi, maddelerin yalnızca ilgili oldukları faktördeki yüklerini artırırken, diğer faktörlerdeki yüklerini azaltmış ve böylece faktör yapısının ayrışmasını kolaylaştırmıştır. Sonuç olarak, 23 maddelik ölçeğin iki ayrı faktör (alt boyut) altında toplandığı belirlenmiştir.

Ölçme Aracı

Test Türü: Geliştirme (Development)

Format: 5'li Likert Tipi Derecelendirme Ölçeği

Derecelendirme: 1 = Tamamen Katılmıyorum; 5 = Tamamen Katılıyorum

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Araştırma makalesinde spesifik popülasyon detayları belirtilmemiştir.

Yaş Grubu: Araştırma makalesinde spesifik yaş grubu belirtilmemiştir.

Popülasyon Detayları: Detaylı bilgi kaynakta belirtilmemiştir.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) ölçeği.

Anahtar Kelimeler

Müzakere, güven oluşturma, çözüm odaklılık, psikometri, ölçek geliştirme, faktör yükü, uyum indeksleri.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Habib Özgan

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Belirtilmemiştir

Kurum E-posta Adresi: ozgan@gantep.edu.tr

Yazın Adresi: Belirtilmemiştir

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Şinler ve Ücret: Ölçeğin ticari kullanım veya telif hakları hakkında spesifik bir bilgi kaynakta verilmemiştir. Akademik kullanım için yazar ile iletişime geçilmesi önerilir.

Test Yılı: 2011

Kaynaklar

Özgan, H., Çelik, Ç. ve Bozbayındır, F. (2011). Müzakere Becerileri Ölçeği: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(36), 65-76.

Büyüköztürk, Ş. (2008). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı: İstatistik, araştırma deseni, SPSS uygulamaları ve yorum*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Kalaycı, Ş. (2008). *SPSS uygulamaları çok değişkenli istatistik teknikleri*. Ankara: Asil Yayınevi.

Makalenin orijinal bağlantısı için: dergipark.ulakbim.gov.tr

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: muzakere-becerileri-olcegi-toad.pdf

Müzakere Becerileri Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmuş olup, hiçbir şekilde değiştirilmemiştir.

Güven Ortamı Oluşturma (14 madde): Müzakere sürecine önceden hazırlık yapar.

Çözümün Yana Olma (9 madde): Müzakere sürecinde durumu açıklayıcı değerlendirme ve özet sunar.